

‘Er is nog heel veel werk te doen’

Afgelopen jaar heeft de groep jongeren van Wij Staan Op! flink gelobbyd voor de ratificatie van het VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap. Met succes! Jiska Ogier – rechten-studente en actief bij Wij Staan Op! – legt ons de ‘ins en outs’ uit van het VN-verdrag. En kijkt naar de toekomst: ‘We willen graag meewerken en onze ervaringsdeskundigheid aanbieden.’

Jiska was in 2014 net begonnen met haar eigen website Participatie op Niveau toen ze Pauline Gransier ontmoette. Beiden zetten zich in voor hetzelfde doel: de samenleving toegankelijker maken voor mensen met een handicap. Ze besloten hun krachten te bundelen en stonden samen aan de wieg van een nieuw initiatief: Wij Staan Op! Met Wij Staan Op! stredden 10 jonge volwassenen met een beperking afgelopen jaar voor de ratificatie van het VN-verdrag. En met succes! Op 15 juni treedt het verdrag in werking.

Waarom heeft het in Nederland zo lang geduurd voordat het verdrag geratificeerd werd?

Jiska formuleert zorgvuldig: ‘Het politieke antwoord is dat de ratificatie bepaalde verplichtingen voor de staat met zich meebrengt en bijna niet direct voor individuen. De overheid was van mening dat zij zicht moest hebben op het vervolg na de ratificatie. Als de staat niet aan haar verplichtingen voldoet, dan kun je als individu in actie komen. Het lastige is wel dat de jurisprudentie nog vrij nieuw is, dus het is niet helemaal duidelijk wanneer dit wel of niet kan. Het maatschappelijk antwoord is dat de politiek bang is dat alle aanpassingen heel veel geld gaan kosten. Terwijl je het ook om kunt draaien: als iedereen mee kan doen - kan reizen en werken - dan kost dat minder geld.’

Veel mensen denken dat het verdrag alleen staat voor de toegankelijkheid van gebouwen, maar het gaat veel verder.

‘Het VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap is heel breed. Discriminatie op grond van een handicap mag niet op alle gebieden: politiek, sociaal, economisch en cultureel. Het verdrag moet worden uitgevoerd. Dit betekent dat er wet- en regelgeving aangenomen moet worden

in de lijn van het verdrag. Het gaat om de bevordering van bewustwording, toegankelijkheid in de breedste zin van het woord: fysiek en mentaal, onderzoek, bescherming van personen, integriteit, mobiliteit, deel uitmaken van de maatschappij, zelfstandig wonen, onderwijs, privacy en cultuur.’

Er is dus veel werk aan de winkel. Wat is de rol van Wij Staan Op! in dit proces?

‘Met Wij Staan Op! hebben we het Manifest voor Vrijheid, Gelijkheid en Menselijkheid opgesteld dat grotendeels overeenkomt met de inhoud van het verdrag. Het afgelopen jaar hebben we mensen gevraagd ons te steunen en dit Manifest te tekenen. We willen alle handtekeningen aanbieden aan minister-president Mark Rutte. Van staatssecretaris Van Rijn hebben we de toezegging gehad om deel te nemen aan de commissie die gaat brainstormen over de uitvoering van het verdrag. Deze commissie gaat ook toezien op de uitvoering.’

Er wordt nog steeds getweet met de hashtag #jekomternietin. Deze voorbeelden verzamelen we en nemen we mee naar de overlegmomenten over de uitvoering van het verdrag. Wij adviseren om het gesprek met ons aan te gaan over hoe je bepaalde aanpassingen kunt doen. Dat is goedkoper dan eerst iets te maken en het daarna aan te moeten passen. Wist je dat 66% van de mindervalide toiletten* niet voldoende toegankelijk zijn? Je kunt veel op een simpele manier oplossen, maar nu wordt nog steeds veel bedacht door mensen die die geen ervaringsdeskundige zijn.’

* Bron: website van het Nederlands Instituut voor Toegankelijkheid, zie: <http://rolstoeltoegankelijkheid.nl/2014/08/12/66-procent-van-mindervalidentoiletten-ontoegankelijk-en-onbruikbaar/>

Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (IVRPH)

Wereldwijd worden mensen met een beperking vaak buitengesloten en gediscrimineerd. De Verenigde Naties hebben in 2006 besloten de rechten van mensen met een beperking vast te leggen in een verdrag. Inmiddels zijn er 164 landen die het verdrag hebben aangenomen. Het Verdrag is op 21 januari aangenomen in de Tweede Kamer en op 12 april in de Eerste Kamer. Op 14 april hebben de Koning, staatssecretaris Van Rijn (VWS) en minister Koeners (BuZa) het verdrag ondertekend. Met de publicatie in het Staatsblad van 20 mei is het verdrag officieel geratificeerd.

Ratificatie betekent dat de overheid verplicht is van Nederland een inclusieve samenleving te maken. Dit betekent dat mensen met een handicap erbij gaan horen op basis van gelijkwaardige rechten en plichten. Een gevolg hiervan is dat bestaande wetten en regelgevingen moeten worden aangepast. Producten, diensten, gebouwen en activiteiten moeten voor mensen met een beperking toegankelijk of bruikbaar zijn. De overheid moet procedures en beleid zodanig wijzigen dat iedereen mee kan doen en welkom is. Je vindt de volledige tekst van het verdrag op www.vnverdragwaarmaken.nl.

Kun je een paar acties noemen die jullie dit jaar op de agenda hebben staan?

‘Wij Staan Op! heeft een workshop ontwikkeld die bedrijven kunnen inkopen. We maken de workshop op maat en vanuit onze ervaringsdeskundigheid. We kijken samen met het bedrijf wat anders of beter kan op het gebied van fysieke toegankelijkheid, maar ook hoe je je als bedrijf kunt openstellen voor werknemers met een handicap, of waar een organisatie dan ook vraag naar heeft. We willen werkgevers laten zien waar je het gesprek over kunt aangaan, we willen een stukje angst wegnemen.’

Samen met Pauline Gransier gaat Jiska aan de slag met het Wiel & Deal en de Universiteit van Leiden om een event te organiseren in 2017. Tijdens dit event staat de vraag centraal ‘Hoe maken we het hoger onderwijs toegankelijker voor mensen met een handicap?’ Jiska: ‘Het is belangrijk dat iedereen een startkwalificatie behaalt. Zonder de mensen met een handicap zelf kun je de toegankelijkheid van het onderwijs niet oplossen. We zoeken naar manieren om mensen samen te brengen en om onze ervaringsdeskundigheid te benutten.’

Hoe ziet Nederland er over 10 jaar uit?

‘Door het amendement van Otwin van Dijk moeten openbare gebouwen vanaf 2017 toegankelijk zijn. We hopen dat dit snel effect zal hebben, maar mogelijk kost dit meer tijd. Het moet aangepast worden voor onder andere slechtzienden, rolstoelers, mensen met een rollator. We willen graag meewerken en onze ervaringsdeskundigheid aanbieden. Met de ratificatie van het VN-verdrag is niet alles opgelost. Er is nog heel veel werk te doen, wij gaan door. Wij zijn met 10 personen bij Wij Staan Op! en wij kunnen niet voor iedereen spreken, dat gaat gewoon niet. We kunnen wel voorbeelden en ervaringen bundelen en doorgeven aan de politiek, beleidsmakers en bedrijven. Laat daarom je stem horen via #jekomternietin of #jekomterwel in.’

Volg Wij Staan Op!

f Wij Staan Op!
t @wijstaanop
Website: www.wijstaanop.nl

‘Je kunt veel op een simpele manier oplossen, maar nu wordt nog steeds veel bedacht door mensen die geen ervaringsdeskundige zijn’

Door: Corine van Rijswijk

